

ทฤษฎีการเรียนรู้กับการอ่าน

ทฤษฎีการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการอ่านของนักเรียน นักเรียนจะอ่านได้ก็เพียงใคนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้และการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ของครูอย่างเหมาะสมเป็นสำคัญ ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนอ่าน จะต้องสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีการเรียนรู้ให้เข้ากับการเรียนการสอนอ่านได้ ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านที่ควรควรถูกคำนึงถึงนั้น ได้แก่

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike's Learning Theory) ทฤษฎีที่กล่าวถึงกฎ 3 ประการคือ ความพร้อม (readiness) การฝึกหัด (exercise) และผล (effect) กฎแห่งความพร้อมกล่าวว่า เมื่อมีความพร้อมเกิดขึ้น ก็มีความพอใจที่จะกระทำสิ่งนั้น การถูกรบกวนหรือความคับข้องใจย่อมจะไม่มี ถ้าความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นแต่ถูกบังคับให้กระทำ ความคับข้องใจหรือการถูกรบกวนก็จะมีขึ้น กฎของการฝึกหัดกล่าวถึงการได้ใช้และไม่ได้ใช้ คือถ้าได้ใช้สิ่งใดบ่อย ๆ การฝึกหัดก็จะมีขึ้นทำให้ไม่ลืมสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ได้ใช้การฝึกหัดก็จะมีและทำให้ลืมได้ ส่วนกฎแห่งผลนั้นเป็นผลจากความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ถ้ามีความพึงพอใจ ความแข็งแกร่งของการตอบสนองจะมีเพิ่มขึ้น แต่ถ้าไม่มีความพึงพอใจความแข็งแกร่งของการตอบสนองจะลดลง¹

ทฤษฎีการเรียนรู้อีกทฤษฎีหนึ่งซึ่งแยกจากจิตวิทยาและปรัชญาเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงกฎแห่งความถี่และความใหม่ในการเรียนรู้ (Laws of Frequency and Recency) วาตสัน (Watson)

¹ Earnest R. Hilgard, Theories of Learning and Instruction

(Chicago : NSSE, The University of Chicago Press, 1964), p. 7.

ผู้ค้นพบทฤษฎีนี้กล่าวว่า " ถ้าตัวการอย่างอื่นเท่ากัน สิ่งที่เราเรียนรู้ดีกว่าและใหม่กว่าจะถูกระลึกถึงได้ ดีกว่า " ¹ กฎนี้ให้มีการเรียนซ้ำบ่อย ๆ และเน้นว่าสิ่งที่เพิ่งผ่านสายตาไป ย่อมจำได้หรือระลึกถึงได้ก่อนสิ่งที่ผ่านสายตาไปนาน ๆ

จิตวิทยาเกสทอลท์ (Gestalt) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎีนี้ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดระเบียบว่า " เมื่อสิ่งทั้งหลายปรากฏแก่สายตาก็จะแยกย่อยมีขึ้น และสิ่งที่ตามมาคือ การรับรู้ " ²

ทฤษฎีจิตวิทยาเกสทอลท์นี้ ได้ให้ความสำคัญแก่การจัดเสนอสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้เห็น เป็นหมวดหมู่ หมวดหมู่ที่ประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ใกล้เคียงกัน หรือมีลักษณะต่อเนื่องกัน ย่อมทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าหมวดหมู่ที่ประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างกัน อย่างไม่มีระเบียบเลย

ต่อมาจิตวิทยาเกสทอลท์ได้เป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีสนาม (Field Theory) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงการตอบสนองของการเรียนรู้ต่อเรื่องใหญ่ ๆ หรือเน้นให้เห็นถึงผลของการเรียนรู้ในเรื่องใหญ่ ๆ กว้าง ๆ ก่อนแล้วให้รู้เรื่องปลีกย่อย ซึ่งทำให้รู้ดีกว่าและรวดเร็วกว่า ³

จากทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งหลาย ครูผู้ปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการสอนอ่านจะต้องสนใจทฤษฎีการเรียนรู้และสามารถประยุกต์มาใช้กับการเรียนการสอนอ่านโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูจะคาดหวังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางใด จะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญา ความรู้ความสามารถและองค์ประกอบอื่น ๆ ของผู้เรียนด้วย

¹ Ibid., p. 2.

² Earnest R. Hilgard, Theories of Learning and Instruction,
Quoted in Clifford L. Bush and Mildred H. Huebner, Strategies for Reading in the Elementary School (London : The Macmilland Company, 1970)
p.118.

³ Ibid.

ครูควรเป็นผู้เลือกประสบการณ์ในการเรียนให้แก่นักเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อนำนักเรียนมาสู่การอ่าน ครูอาจจะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือใหม่ เน้นจุดที่น่าสนใจของหนังสือ หันความสนใจของนักเรียนเข้ามาสู่หนังสือใหม่ เพื่อเตรียมนักเรียนให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ครูอาจจะเตรียมสถานการณ์ใหม่สำหรับการเรียนรู้ โดยเสนอหนังสือหรือสิ่งที่จะให้นักเรียนอ่านเพื่อให้ดึงดูดความสนใจ โดยคำนึงถึงขนาด รูปร่าง สี หรือรูปแบบ เนื้อหาของหนังสือให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม อายุ หรือความสามารถของนักเรียน ครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้มารู้จักกับหนังสือหรือเรื่องราวที่นำมาเสนอ พยายามสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะอ่าน

แรงจูงใจมีผลทำให้นักเรียนได้รับความสำเร็จ เพราะทำให้เกิดความกล้าและความพึงพอใจในการอ่าน เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นที่จะนำไปใช้ของคำนึงถึงความเหมาะสม เด็กบางคนกระตุ้นได้ง่ายเพราะเขามีความสนใจอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้ว แต่เด็กบางคนกระตุ้นยากมาก ความแตกต่างระหว่างเด็กสองกลุ่มนี้ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคิดค้นหาวิธีการกระตุ้นอันเหมาะสมเพื่อให้เด็กมีความสนใจในการอ่าน

เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกันในความสามารถของการเรียนรู้และลักษณะนิสัยที่ชอบในสิ่งที่ไม่เหมือนกัน จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องรู้จักนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี เช่น ภูมิหลัง สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันหรือแม้แต่ความกังวลใจที่เขาจะมีอยู่ในห้องเรียน

สมิธ (Smith) และจอห์นสัน (Johnson) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่ครูใช้เป็นแรงจูงใจในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดีก็คือ คำถามที่มีคุณภาพ ประเภทของคำถามมีผลต่อระดับความเข้าใจของนักเรียน ครูควรจะได้บันทึกความเข้าใจของนักเรียนจากคำถามที่ครูถามไป ชนิดของคำถามนั้นก็สะท้อนให้ทราบได้ว่า ครูเข้าใจพฤติกรรมการเรียนรู้ได้แค่ไหน¹

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าเด็ก ๆ มีธรรมชาติของความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เกี่ยวกับตัวเองพอ ๆ กับสิ่งที่อยู่ไกลหรือสิ่งที่เขายังไม่รู้จัก คำถามของครูจะเป็นล่อล่อให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบและนอกจากนี้เด็ก ๆ ยังต้องการฝึกฝนในสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตของเขาเองและต้องการฝึกซ้ำ ๆ

¹Richard J. Smith and Dale D. Johnson, Teaching Children to Read (Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1976), p. 23.

บ่อย ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ฉันทาร นักเรียนต้องการให้ตนเกิดความกล้าที่จะใช้ทักษะการอ่านใหม่ ๆ และความรู้ที่มีอยู่ ฉะนั้นการเตรียมคำถามชนิดต่าง ๆ หลาย ๆ รูปแบบสำหรับการอ่าน จะทำให้บทเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการสอนอ่าน

การอ่านแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภทและมีจุดมุ่งหมายต่างกันดังนี้

1. การอ่านออกเสียง (Oral Reading) เพื่อต้องการรู้ความถูกต้องของการอ่านคำต่าง ๆ ระวังเสียง วรรคตอน และความคล่องแคล่วในการอ่าน เป้าหมายอันสูงสุดของการอ่านออกเสียงก็เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่อ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน และฟังไพเราะ

2. การสอนอ่านในใจ (Silent Reading) เป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การสอนอ่านในใจแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ คือ

ก) ขั้นเริ่มหรือขั้นอ่านสัญลักษณ์ เป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านตัวอักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นได้อย่างถูกต้อง การอ่านขั้นนี้ต้องอาศัยการอ่านออกเสียงนำมาก่อน

ข) การอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการสอนอ่าน ระวังความแตกต่างของความเข้าใจก็คือ สามารถเข้าใจความหมายที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน มีจินตนาการต่อไปนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในเนื้อเรื่อง และสามารถแปลความได้

ค) การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องไม่ประสบกับความยากในการอ่านและที่สำคัญที่สุดคือครูจะต้องจัดหาวัสดุการอ่านที่นักเรียนพึงพอใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ง) การอ่านเพื่อความซาบซึ้ง ผู้อ่านจะมีความซาบซึ้งถ้าเข้าอ่านอย่างเข้าใจและรู้สึกเพลิดเพลิน เขาจะเห็นคุณค่าของการอ่านและมีความซาบซึ้ง นักเรียนในระดับมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยจะมีการอ่านในระดับนี้ ความยากของภาษา ภูมิหลังของผู้อ่าน และวัสดุการอ่านที่ไม่เหมาะสมกับวัยหรือความสามารถของผู้อ่านจะเป็นอุปสรรคแก่การอ่านระดับนี้

จ) การอ่านเพื่อวิเคราะห์ การอ่านระดับนี้ วิลลาส ทัตนาคินท์ กล่าวว่า เป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็กไทยและครูไทย เพราะเด็กไทยส่วนใหญ่ได้รับการฝึกให้ยอมรับและทำตามคำบอกคำแนะนำมากกว่าจะคิดและตัดสินใจเอง ถ้าครูพยายามส่งเสริมเด็กให้มีความกล้าที่จะคิดหรือแก้ปัญหาเอง หรือคอยถามตนเองอยู่เสมอว่า "เมื่อไร", "ที่ไหน", "อย่างไร", "ทำไม", และ "อะไร"

เขาก็จะพัฒนาความคิดและความสามารถในการวิเคราะห์ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ไม่เชื่อคำโฆษณาหรือคำชักชวนโดยปราศจากการไตร่ตรอง¹

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

องค์ประกอบหลายอย่างมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการอ่านของนักเรียน องค์ประกอบเหล่านี้บางอย่างเกี่ยวกับวิธีการอ่าน บางอย่างเกี่ยวกับตัวผู้อ่านเอง แต่บางอย่างเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ครูควรสนใจองค์ประกอบเหล่านี้ เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ลักษณะของวัสดุการอ่าน จะต้องไม่บึกบึนหรือเป็นกำแพงขวางความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียน นั่นคือ ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ไม่ใช่คำศัพท์ที่แปลกประหลาด คำศัพท์ที่ เด็กไม่เคยรู้จัก หรือเป็นคำศัพท์ยากจน เด็กไม่สามารถจะเข้าใจได้ สำหรับหลักภาษาก็ควรใช้แต่สิ่งที่ เด็กคุ้นเคยแล้ว ประโยคไม่ยาวเกินไป และไม่สลับซับซ้อน

2. ลักษณะของผู้อ่าน นักเรียนจะสามารถเข้าใจเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 จะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.2 รู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในข้อความนั้นประมาณ 95 %²

007631

¹Vilas Hannakin, "A handbook on English Language teaching methods for Thai Teacher Trainees" A paper presented to the SEAMEO Regional English Language Center, fifth four - month Course, Singapore (August - December, 1970) : 89 - 90.

²Emmett Betts, Foundations of Reading Instruction, quoted in Wayne Otto, Robert Rude and Dixie Lee Spiegel, How to Teach Reading (Massachusetts : Addison - Wesley Publishing Company, 1979), p. 149.

2.3 วางจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่อ่านเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

2.4 ผู้อ่านจะต้องไม่ถูกข่มขู่ให้อ่าน การอ่านควรจะเป็นประสบการณ์ที่พึงพอใจของตนเอง¹

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับผู้อ่านซึ่งครูควรคำนึงถึง ได้แก่

สติปัญญา เด็ก ๆ มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน เด็กที่มีสติปัญญาจำกัดจะมีความยากลำบากในการเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม มีความยากลำบากในการแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง (fact) และความคิดเห็น (opinion) เด็กบางคนมีความยากลำบากในการจำรายละเอียดของเนื้อเรื่อง และบางคนอ่านเนื้อเรื่องแล้วไม่สามารถสรุปได้ ในสภาพต่าง ๆ เหล่านี้ ครูควรจะได้ตรวจสอบเพื่อช่วยเด็กในการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เหมาะสมกับระดับสติปัญญา

ร่างกาย เด็กที่มีสุขภาพดีจะมีความสามารถในการเรียนอ่านได้ดีกว่าเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี เด็กที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ เช่น ปวดฟัน ปวดหัว เป็นหวัด ทาเจ็บ และอาการเจ็บป่วยอื่น ๆ ทำให้เด็กต้องขาดเรียนเสมอ ๆ นอกจากนี้ โรคคางทูม หัด อีสุกอีใส และโรคติดต่ออื่น ๆ ถ้าเกิดขึ้นกับเด็กคนใดแล้วก็จะเป็นตัวฉุดรั้งให้การเรียนอ่านล่าช้าออกไป สิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงนอกเหนือไปจากนี้ก็คือ สายตา และหู เด็กที่มีสายตาไม่ดี จะไม่รู้สึกรู้สึกละเลินละลือกับสิ่งที่อ่านและพยายามหลีกเลี่ยง สำหรับเด็กที่มีความผิดปกติทางหูจะมีความยากลำบากที่จะได้รับประโยชน์จากการฟังคำอธิบายจากครู เขาจะจับความได้ไม่ดีพออาจจะไม่เข้าใจความหมายของคำเมื่อครูให้ เขาอ่านก็จะประสบปัญหาความไม่เข้าใจต่อไปอีก

อารมณ์ เนื่องจากการอ่านเป็นวิชาที่สำคัญเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ ครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครองมักจะเร่ง เด็กและผลักดันให้ได้รับความสำเร็จจากการอ่านตามความต้องการของตน เด็กบางคนสนองความต้องการให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ แต่ความเร่งเร้านี้กลับเป็นอันตรายต่อเด็กบางคน

¹ Jay S. Samuels, "Automatic Decoding and Reading Comprehension"

คน เพราะทำให้เขาได้รับความกังวลใจเป็นการชักขวางกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เด็กเหล่านี้จะ
ต้องใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อที่จะทำให้ครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครองได้รับความพึงพอใจ นอกจากนี้
นี้เด็กบางคนมาโรงเรียนด้วยความกังวลใจ ทุกข์ร้อนใจเกี่ยวกับบุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ใน
ชีวิตทางครอบครัวมีการทะเลาะวิวาทกัน การหย่าร้าง การเจ็บป่วย การเกิดหรือการตาย สิ่งเหล่านี้
นี้ทำให้เด็กเกิดความกังวล กลัว ท้อถวน เป็นปรักษ์หรือความรู้สึกที่รุนแรง ซึ่งชักขวางสมาธิการ
เรียนอ่าน เด็กที่มีอารมณ์กังวลจะมีความยากลำบากในการเรียนอ่านมากกว่าเด็กที่มีอารมณ์ดี หรือ
สุขภาพจิตดี

3. สภาพสิ่งแวดล้อม สภาพสิ่งแวดล้อมของเด็กทั้งในและนอกโรงเรียน อาจส่งเสริมหรือ
ไม่ส่งเสริมพัฒนาการ ของความสามารถในการอ่าน บางครอบครัวให้ความสำคัญแก่การอ่านมาก
เด็กในครอบครัวเหล่านี้จะรู้คุณค่าของการอ่านและอ่านได้ดี เพราะมีกิจกรรมการอ่านอยู่เป็นประจำ
เมื่อเข้าโรงเรียนเด็กเหล่านี้รู้จักการอ่านแล้วและสามารถให้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง
ส่วนเด็กซึ่งอยู่ในครอบครัวที่ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ไม่เคยเห็นสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือ
ไม่เคยได้ยินการพูดคุยเกี่ยวกับการอ่าน แต่อาจจะได้ยินสมาชิกในครอบครัวพูดคุยกันแค่เรื่องภาพยนตร์
และละครวิทยุ หรือละครโทรทัศน์ เด็กเหล่านี้จะสูญเสียผลประโยชน์จากการเรียนอ่านมากที่สุด

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนก็มีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียนมากเช่นกัน โรงเรียนบางแห่ง
จัดชั้นคอนโครงการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี การเปลี่ยนโปรแกรมการอ่านของเด็กจากโปรแกรม
หนึ่งไปยังอีกโปรแกรมหนึ่ง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนและต่อเนื่องกัน ครูบางคนให้ความอบอุ่นและช่วย
เหลือนักเรียน ครูบางคนเย็นชาไม่เอาใจใส่ต่อนักเรียนเท่าที่ควร ห้องเรียนบางห้องจัดโต๊ะ น้า
เรียน มีระเบียบ มีวินัย ไม่อึกทัก ทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน บางห้องเรียนมีลักษณะตรงกัน
ข้ามครูไม่สามารถควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความวุ่นวายก่อกวนในห้องเรียน โรงเรียน
บางแห่งจัดบริการทางค่านห้องสมุดไว้เป็นอย่างดี ให้ความสะดวกในการยืมหนังสือและวัสดุการอ่าน
ต่าง ๆ แต่โรงเรียนบางแห่งไม่ได้ให้ความสะดวกในเรื่องนี้

สำหรับโปรแกรมการสอนนั้นผู้เชี่ยวชาญในการสอนยอมรับแล้วว่า เป็นองค์ประกอบอันสำคัญ
ในการพัฒนาการอ่านของเด็ก โปรแกรมการสอนมิได้หมายถึงแค่เพียงวิธีสอนและวัสดุที่ใช้ในการอ่าน
เท่านั้น แต่ยังหมายถึงระดับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการอ่าน กลุ่มสนใจในการ

อ่านและแนวคิดอื่น ๆ เกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งครอบคลุมไปถึงทักษะการอ่าน ทักษะคิดและนิสัยที่เด็ก ๆ จะได้พัฒนาขึ้นมา

สมิธ (Smith) และจอห์นสัน (Johnson) ได้กล่าวถึงโปรแกรมการสอนว่า ควรมีขอบเขตกว้างขวาง เช่นเดียวกับตัวครู ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน เพราะครูเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกัน ครูจะต้องสนองความต้องการของนักเรียน วางแผนกิจกรรมที่เหมาะสม เลือกวัสดุการอ่านได้ตรงกับความสนใจของเด็ก ปฏิบัติการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว่องไว กระตุ้นนักเรียนให้เกิดความอยากรู้อยากอ่าน ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเด็ก แม้การสอนอ่านจะเป็นงานยาก เป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ ครูก็ควรทำให้ดีที่สุด แม้จะไม่สมบูรณ์ก็ตาม¹

แนวทางการสอนทักษะการอ่านจับใจความ

คำถามของครูและกิจกรรมการอ่านเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะทำให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นสื่อนำไปสู่การเรียนการสอนอ่านจับใจความที่ดีขึ้น ออกโท (Otto) และคณะได้วางแนวทางไว้ 5 ขั้นตอน เพื่อใช้สอนทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. สอน ยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัด ครูสอนทีละขั้นตอนของกระบวนการอ่านโดยให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องหลังจากการอ่าน คำตอบใดที่ผิดครูไม่ควรปล่อยให้เลยไป แต่จะต้องวิเคราะห์ให้นักเรียนเห็นว่าผิดอย่างไร สำหรับนักเรียนที่เลือกคำตอบที่ถูกต้องนั้น ครูควรจะให้เขาอธิบายว่าทำไมจึงเลือกคำตอบนั้น เพราะการเลือกคำตอบที่ถูกได้นั้นอาจเกิดจากการเดาก็ได้

2. ใช้วัสดุการอ่านหลาย ๆ ชนิดและหลาย ๆ รูปแบบ เด็กบางคนสามารถสรุปใจความสำคัญของข้อความสั้น ๆ ได้ แต่ไม่สามารถที่จะนำทักษะนี้ไปสรุปใจความสำคัญของข้อความที่ยาวกว่า และมีลักษณะแปลกไปจากรูปแบบเดิมได้ ฉะนั้นครูที่ฉลาดควรให้โอกาสแก่นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ

¹ Richard J. Smith and Dale D. Johnson, Teaching Children to

กับวัสดุการอ่านหลาย ๆ ชนิด เช่น ครูอาจจะให้นักเรียนเก็บรายละเอียดจากข้อความหนังสือวิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา, วิธีการปรุงอาหาร, ทิศทางและที่ตั้งของเมืองต่าง ๆ ในแผนที่, โคลง, กลอน, บทความในหนังสือพิมพ์, รายการอาหาร, นกสีบ และอย่างอื่น ๆ อีกเช่นกัน

3. ผิดการใช้ทักษะหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน การสอนทักษะการอ่านทีละอย่าง อาจจะมีปัญหว่านักเรียนไม่สามารถใช้ทักษะเหล่านั้นให้ต่อเนื่องผสมผสานกันได้เมื่อสอนให้สรุปความ นักเรียนก็จะตั้งหน้าตั้งตาอ่านแต่เพื่อสรุปความเท่านั้น หรือเมื่อสอนให้เรียงลำดับเหตุการณ์ นักเรียนก็จะวินิจฉัยว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนหลัง ถ้ามองดูเฉพาะจุดประสงค์ของการสอนก็รู้สึกว่าจะเหมาะสมก็แล้วแต่ถ้าพิจารณาต่อไปก็รู้สึกว่านักเรียนน่าจะได้รับการฝึกทักษะอีกอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ เพื่อสามารถนำทักษะที่ได้รับการฝึกทีละอย่างนั้นไปผสมกลมกลืนในการแก้ปัญหาโดยปัญหาหนึ่ง สำหรับเด็กที่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านรวมกันโดยมิได้แยกออกมาทีละทักษะนั้น เขาจะนำทักษะทั้งหลายมาใช้รวมกัน ยังไม่มีการยืนยันว่าเด็กที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง ใค้หรือสรุปเรื่อง ใค้ นั้นไม่ได้ใช้ทักษะการอ่านอย่างอื่นร่วมอยู่ด้วย

4. วางขั้นตอนและจุดมุ่งหมายการอ่าน การอ่านจะได้รับผลดียิ่งขึ้นไปอีก ถ้าผู้อ่านรู้ว่าตนกำลังอ่านอะไรและอ่านเพื่ออะไร ในกิจกรรมการอ่านเพื่อให้เด็กคิดของ สตาฟเฟอร์ (Stauffer's Direct Reading-Thinking Activities) นักเรียนจะรู้ตัวล่วงหน้าว่าอ่านอะไร เพื่อตั้งสมมติฐานและจุดมุ่งหมายของการอ่าน¹ วิธีการอย่างอื่นมีอีกมากมายที่จะทำให้ให้นักเรียนใค้คุ้นเคยกับหนังสือก่อนลงมืออ่าน เช่น แนะนำจุดที่น่าสนใจของเรื่อง การตั้งคำถามเพื่อให้เด็กค้นหาคำตอบ เป็นต้น

5. ถาม ค้นหา ใค้คำตอบ การสอนอ่านจับใจความที่ดีที่สุคนั้นควรจะสอนให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวครูกับนักเรียน ครูป้อนคำถามให้แก่ นักเรียน นักเรียนคิดหาเหตุผลเพื่อให้ใค้คำตอบ เมื่อนักเรียนใค้คำตอบแล้วครูจะต้องให้นักเรียนบอกเหตุผลหรือที่มาของคำตอบ การไม่สืบค้นกระบวนการคิดครูจะทราบไมใค้ว่าคำตอบที่ผิดหรือถูกนั้นเกิดขึ้นมาอย่างไร คำตอบที่ถูกนั้นอาจเกิดจากการเดาก็ได้ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ตั้งที่ยังหาคำตอบไมใค้ก็อีกด้วย²

¹Russell Stauffer, The Learning Experience Approach to the Teaching of Reading (New York : Harper & Row, 1970), p. 25.

²Wayne Otto, Robert Rude and Dixie Lee Spiegel, How to Teach Reading, pp. 172 - 178.

กิจกรรมการสอนอ่านในทักษะต่าง ๆ

การสอนอ่านจับใจความไม่ควรเป็นการสอนของครูแต่ฝ่ายเดียว และใช้วิธีการซ้ำซากจนน่าเบื่อหน่าย กิจกรรมการสอนอ่านมีมากมายที่ครูจะเลือกใช้ได้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย การใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นการช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ทักษะในรูปแบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์

1. การเข้าใจคำศัพท์ (Comprehending words that identify relationships)

นักเรียนจะต้องเข้าใจคำศัพท์ก่อนที่จะนำไปใช้ ครูจะทราบได้ว่านักเรียนมีความเข้าใจคำศัพท์เพียงใด จำเป็นต้องจัดกิจกรรมขึ้น กิจกรรมนั้นมีมากมายที่ครูจะเลือกใช้ได้ความเหมาะสม ก็นับตัวอย่างเช่น

1.1 ให้นักเรียนทำประโยคให้สมบูรณ์ ประโยคใดที่นักเรียนเติมคำศัพท์ลงไปแล้วได้ความหมายก็ ครูจะต้องยอมรับ แม้จะไม่ตรงกับครูคิดไว้ก็ตาม¹

1.2 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วบอกวาประโยคใดอธิบายรูปภาพได้ถูกต้องและให้นักเรียนชี้แจงให้เหตุผลคิดว่าประโยคที่ผิดนั้นมีข้อมูลไม่เพียงพอตรงไหน หรือไม่ถูกต้องอย่างไร

1.3 ให้นักเรียนวาดภาพประกอบประโยคหรือข้อความสั้น ๆ แล้วอภิปรายภาพนั้น ๆ ว่าอธิบายประโยคหรือข้อความนั้นได้สมบูรณ์เพียงใด หรืออาจจะให้นักเรียนในชั้นจับคู่ระหว่างภาพกับประโยคหรือข้อความก็ได้

1.4 ให้นักเรียนอ่านรายละเอียดซึ่งเป็นการอธิบายคำศัพท์ แล้วให้สรุปว่ารายละเอียดนั้นเป็นข้อความที่อธิบายศัพท์คำใด

2. การเข้าใจรายละเอียดของเนื้อเรื่อง (Comprehending Details)

เพื่อให้นักเรียนสามารถวินิจฉัยหรือบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจรายละเอียดของเรื่องเพื่อเป็นการ สนับสนุนหรือเอื้ออำนวยต่อการวินิจฉัย ต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสำหรับฝึกการพิจารณารายละเอียดของเนื้อเรื่อง

¹ Richard Ammeon, "Generalizing Expectancies to Enhance Comprehension,"

2.1 ให้นักเรียนวาดภาพประกอบรายละเอียดของข้อความแล้วนำภาพของนักเรียนมาเปรียบเทียบกันและอภิปรายกันว่าภาพใดเก็บรายละเอียดของข้อความได้มากที่สุด

2.2 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วเลือกข้อความที่อธิบายรูปภาพนั้นได้ดีที่สุด ข้อความอธิบายภาพนั้นแตกต่างกันในรายละเอียดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้อ่านอย่างรอบคอบ

2.3 ให้นักเรียนเล่นเกมล่าสมบัติ บอกลายแทงซึ่งเป็นรายละเอียดไปสู่สมบัติที่นักเรียนที่ทำตามรายละเอียดของเรื่องได้อย่างถูกต้องจะเป็นผู้ค้นพบแหล่งซ่อนสมบัตินั้น

3. การเรียงลำดับเหตุการณ์ (Identifying Sequence)

นักเรียนควรจะได้ใช้ความรู้ของตนในการลำดับเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นก่อนหลังของเรื่อง ที่อ่าน และนอกจากนี้นักเรียนยังต้องการที่จะเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามประสบการณ์ของตน ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นตามลำดับ เช่นในเรื่องที่ตนได้อ่านอีกด้วย

3.1 อ่านเรื่องให้เด็กฟังแล้วให้เรียงรูปภาพให้เป็นไปตามลำดับของเหตุการณ์ในเรื่องนั้น

3.2 เขียนวิธีทำอาหารหรือกิจวัตรประจำวันลงในแถบประโยคแล้วให้นักเรียนเรียงตามประสบการณ์ของตน หลังจากนั้นครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง และให้เรียงแถบประโยคเสียใหม่ให้เป็นเนื้อเรื่องที่ครูอ่านให้ฟัง แล้วนำมาเปรียบเทียบประสบการณ์หรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในชีวิตประจำวัน

3.3 ครูอ่านเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังหรือให้นักเรียนอ่านเองก็ได้ ซึ่งเนื้อเรื่องนั้นได้เรียงไว้ตามลำดับเหตุการณ์แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์เสียใหม่ตามเหตุผลของตนเอง ทั้งนี้เพราะประสบการณ์พื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน

4. การตั้งชื่อเรื่องหรือจับใจความสำคัญ (Identifying Topics or Main Idea)

นักเรียนเป็นจำนวนมากไม่สามารถแยกเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้ว่า ตอนใดเป็นรายละเอียดและตอนใดเป็นใจความสำคัญ นักเรียนบางคนไม่สามารถตั้งชื่อหัวเรื่องได้แม้จะเป็นข้อความง่าย ๆ ก็ตาม เด็ก ๆ เหล่านี้จะได้รับการสอนให้อ่านนอกเหนือจากความสนใจในรายละเอียดเพื่อนำรายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้มารวมกันเข้าเป็นแนวคิดที่สำคัญของเรื่อง ครูสามารถนำทักษะต่อไปนี้

นี้ฝึกนักเรียนเพื่อให้เกิดทักษะดังกล่าวได้

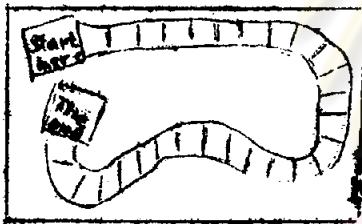
4.1 สร้างเรื่องสั้น ๆ ขึ้นมาให้ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกชื่อเรื่องที่ครูเสนอไว้หลาย ๆ ชื่อ ซึ่งแต่ละชื่อเรื่องนั้นคล้ายคลึงกัน

4.2 สร้างเรื่องสั้นขึ้นมา แล้วให้นักเรียนเขียนข้อความสำคัญของเรื่องนั้นลงในใบโทรเลขประมาณ 5 - 10 คำ หรือให้เขียนเป็นหัวเรื่องอันเป็นใจความสำคัญของเรื่องนี้ก็ได้

4.3 ให้โจทย์ทางคณิตศาสตร์แล้วให้นักเรียนตั้งปัญหาซึ่งเป็นใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นการยากเกินไปสำหรับนักเรียนครูอาจจะตั้งปัญหาให้แล้วให้นักเรียนชี้คําสำคัญใจความสำคัญของปัญหานั้น

4.4 เล่นเกมหัวเรื่อง เกมนี้เล่นได้ประมาณ 3 - 6 คน

วัสดุ กระดานแสดงทางเดิน บัตรหัวเรื่อง บัตรเนื้อเรื่อง

กระดานทางเดิน

Willie got out his tools and crawled under the car. His muffler had a hole in it. After 3 hours of hard work, Willie fixed the problem.
Topic: fixing a muffler

บัตรหัวเรื่อง

Fixing a muffler
5 spaces

บัตรเนื้อเรื่อง

วัตถุประสงค์

วิธีเล่น

เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญหรือตั้งชื่อเรื่อง สัมกับบัตรเนื้อเรื่องแล้ววางคว่ำให้เป็นกอง บัตรหัวเรื่องก็เช่นกัน สัมแล้วแจกให้แก่ผู้เล่นคนละ 5 บัตร ส่วนที่เหลือนั้นคว่ำไว้ให้เป็นกองกลางวาง

ผู้นำเกมหยิบบัตรเนื้อเรื่องบัตรแรกขึ้นมาแล้วอ่านให้ผู้เล่นฟัง โดยไม่ให้ผู้เล่นเห็นคําหน้าของบัตรนั้น ผู้เล่นที่มีบัตรหัวเรื่องของเนื้อเรื่องนั้นแสดงบัตรของตนออกมาและเดินแต้มได้เท่ากับจำนวนเลขที่ปรากฏอยู่บนบัตรหัวเรื่องนั้น ถ้าผู้เล่นคนใดแสดงบัตรที่ไม่ตรงกับเนื้อเรื่องก็ต้องถอยไป

เท่ากับจำนวนช่องที่ปรากฏอยู่บนบัตร ถ้าผู้เล่นทุกคนไม่มีบัตรหัวเรื่องนั้น ผู้นำเกมก็หยิบบัตรเนื้อเรื่องในกองขึ้นมาอ่านใหม่ สำหรับผู้เล่นที่เข้าคู่มือหัวเรื่อง ได้ตรงกับบัตร เนื้อเรื่องแล้วจะต้องทิ้งบัตรหัวเรื่องและหยิบบัตรหัวเรื่องใหม่ขึ้นมาแทน ผู้เล่นที่เดินไปถึงปลายทางก่อนจะเป็นผู้ชนะ

5. การวินิจฉัยสิ่งที่อ่าน (Making Inferences)

บ่อยครั้งที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือในการนำรายละเอียดของเนื้อเรื่องไปใช้ในการวินิจฉัย บางครั้งนักเรียนไม่ทราบจะใช้รายละเอียดจากเนื้อเรื่อง ไปวินิจฉัยความถูกต้องหรือความน่าเชื่อถือของเรื่องได้อย่างไร ปัญหาอย่างอื่นอาจจะเป็นเพราะผู้อ่านขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะเข้าใจเรื่องได้ให้ไกลออกไปกว่าสิ่งที่ปรากฏชัดอยู่ในข้อความที่อ่านเท่านั้น ต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ใช้ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการวินิจฉัยเรื่องที่อ่าน

5.1 ให้ประโยคที่แสดงเงื่อนไขแก่นักเรียน 1 ประโยค เช่น *Whenever John has a test,....(he gets nervous).* แล้วให้นักเรียนข้อข้อสรุปหลาย ๆ อย่างที่เป็นไปได้

5.2 ครูอ่านเรื่องที่นักเรียนคุ้นเคยมาก่อนให้ฟัง แล้วหยุดอ่านก่อนจบ ให้นักเรียนคาดการณ์เองว่าเรื่องต่อไปเป็นอย่างไร นักเรียนส่วนใหญ่จะคาดการณ์ถึงที่เขาเคยรู้หรือเคยอ่านมา ครูกระตุ้นให้นักเรียนคิดหรือรู้สึกว่าการคาดการณ์ต่อไปนี้จะเป็นอย่างไรได้อีก และให้นักเรียนยกเหตุผลประกอบคำตอบของตน ถ้านักเรียนไม่สามารถคาดการณ์เป็นอย่างอื่นได้ ครูควรแนะนำหรือช่วยเหลือ และให้นักเรียนตัดสินใจว่าการคาดการณ์ต่อไปจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่

5.3 เล่นเกมทายปริศนา

วัสดุ บัตรคำทาย 1 ชุด, นาฬิกาที่มีเข็มวินาที

เกมนี้เล่นได้ประมาณ 4 - 10 คน

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนได้ฝึกการวินิจฉัยหัวเรื่อง

วิธีเล่น เลือกผู้นำเกม 1 คน นักเรียนที่เหลือแบ่งเป็น 2 ทีม ผู้นำเกมสลับบัตร

คำทายแล้วหยิบใบที่อยู่ข้างบนสุด อ่านคำทายประโยคแรกให้เวลา 30 วินาที ถ้าแต่ละทีมคาดเดาก็ตอบประโยคต่อไปและคาดเดาก่อนหน้าไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจอถูก แล้วผู้นำเกมก็หยิบบัตรคำทายขึ้นมาใหม่และเล่นเช่นนี้ต่อไป

พิมพ์ที่เคาถูกทั้งแต่ประโยคแรกจะได้ 30 คะแนน ถ้าเคาถูกในประโยคที่สองได้ 20 คะแนน ถ้าเคาถูกในประโยคที่สามได้ 10 คะแนน ถ้าเคาถูกในประโยคที่สี่ได้ 5 คะแนน พิมพ์ที่ได้คะแนนมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

6. การประเมินค่าสิ่งที่อ่าน (Evaluating What is Read)

ผู้อ่านเป็นจำนวนมากยังขาดความรอบคอบ เขายอมรับความคิดที่ปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษพิมพ์ เพราะความคิดนั้นได้รับการพิมพ์เผยแพร่ การฝึกให้ผู้อ่านรู้จักประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอ่านนั้นควรเริ่มฝึกกันตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเขาจะได้พัฒนานิสัยการอ่านค่านี้นี้ ก่อนที่จะยอมรับความคิดใด ๆ นั้น จะต้องใช้ความคิดพิจารณาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดสิ่งใดเป็นความจริงสิ่งใดเป็นความคิดเห็น นำเชื่อถือได้เพียงใด เป็นต้น ครูสามารถฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะดังกล่าวได้โดยอาศัยกิจกรรมดังต่อไปนี้

6.1 อ่านเรื่องเทพนิยาย (fairy tales) หรือเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ในชีวิตจริง (make-believe stories) ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตัดสินว่าเรื่องไหนเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง ให้นักเรียนนอกเหตุผลประกอบ (กิจกรรมนี้ไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็กผู้ซึ่งยังไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (Reality) และเรื่องเพ้อฝันได้ (Fantasy) แม้ว่าครูอธิบายให้ฟังแล้วก็ตาม)

6.2 รวบรวมข่าวเรื่องเดียวกันจากหลาย ๆ แหล่ง เช่น จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนิตยสารต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนนำข่าวนั้นมาเปรียบเทียบกันว่ามีสาระตรงกันหรือขัดแย้งกัน ผู้เขียนมีความลำเอียงหรือไม่

6.3 นำคำโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาให้นักเรียนอ่าน แล้วอภิปรายถึงวิธีการและการใช้คำโฆษณาเพื่อจูงใจให้คล้อยตามด้วยวิธีการต่าง ๆ ครูอาจจะให้นักเรียนลองหัดเขียนโฆษณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้

7. การพัฒนาความซาบซึ้งในสิ่งที่อ่าน (Developing Appreciation of What is Read)

ในบางครั้งครูมักจะรีบสอนเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยไม่ได้อธิวให้นักเรียนสังเกตและมีความซาบซึ้งถึงความไพเราะของภาษาเท่าที่ควร ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศอาจจะต้องสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาในขณะที่อ่านนักเรียนต้องการกิจกรรม

ที่ทำให้เขาเข้าใจภาษาซึ่งผู้เขียนใช้เปรียบเทียบด้วยส่วนต่าง ๆ ครูจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะดังกล่าวได้โดยอาศัยกิจกรรมดังต่อไปนี้

7.1 ครูเสนอคำอุปมาให้แก่เด็ก แล้วให้นักเรียนถอดความออกมาเป็นภาษาธรรมดาให้คงความหมายเดิมไว้ นำข้อความของนักเรียนซึ่งถอดออกมาแล้วนำมาเปรียบเทียบกันและให้นักเรียนตัดสินว่าข้อความของใครคงความหมายเดิมได้ดีที่สุด ให้เหตุผลประกอบ

7.2 ให้นักเรียนบรรยายเรื่องเดียวกันออกมาเป็นสองอย่าง เช่น ครูตีภาพสุนัขไว้บนกระดาน กรณีแรกให้นักเรียนบรรยายในฐานะคนชายสุนัขซึ่งไคร้ราคาดี และกรณีหลังให้บรรยายในฐานะคนถูกสุนัขกัด

7.3 ให้นักเรียนเขียนคำบรรยาย หรือหาบทความหลาย ๆ บทในเรื่องหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน นำมาเปรียบเทียบและให้บอกว่า ทำไมปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อเรื่องนั้นจึงแตกต่างกันออกไป

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ (Measuring Reading Comprehension)

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความอาจกระทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ครูจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย เป็นสำคัญ

1. แบบสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (norms) แบบสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องง่ายไปหายาก จำกัดเวลานักเรียนจะได้รับคะแนนตามความสามารถของความเข้าใจในการอ่านแบบสอบ คะแนนจะออกมาในรูปคะแนนดิบ (raw score) เปอร์เซ็นไทล์ (percentile) หรือระดับ (grade - equivalent)

2. แบบสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Tests) ลักษณะของแบบสอบนี้คล้ายคลึงกับแบบแรก คือ มีข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนอ่านนั้นอยู่ระหว่าง เกณฑ์ 80 และ 90 เปอร์เซ็นต์

¹ Wayne Otto, Robert Rude and Dixie Spiegel, How to teach Reading,

3. แบบสอบชนิดเติมคำ (Cloze Procedures) แบบสอบชนิดนี้วัดความสามารถในการอ่านด้วยการเติมคำ นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการเติมคำได้อย่างถูกต้องมากที่สุด โดยทั่วไปแล้วคำที่ถูกนำออกไปเพื่อให้นักเรียนเติมนั้นจะเป็นคำที่หายหรือคำที่สลับของข้อความ (passage) นักเรียนจะหาคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน (synonyms) มาเติมแทนคำที่หายไปไม่ได้ การเข้มงวดเช่นนี้น่าจะไม่มีผลจำเป็นนัก แต่ก็มีผลคล้ายกัน เพราะเกณฑ์แห่งความสำเร็จนั้นถือเอาเพียง 40 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น

4. แบบสอบชนิดที่ครูสร้างขึ้นเอง (Informal Reading Inventories หรือ IRIs เป็นแบบสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องหรือข้อความสั้น ๆ ด้วยเสียงดังพอสมควรแล้วตอบคำถามแบบปากเปล่าซึ่งทำให้ครูทราบได้ว่านักเรียนอ่านถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ยังทำให้ครูทราบถึงความซาบซึ้งในการอ่าน ได้แก่การออกเสียงแสดงอารมณ์ เป็นต้น การสอบอ่านจับใจความควรให้นักเรียนอ่านในใจด้วย เพราะในชีวิตประจำวันใช้การอ่านแบบนี้มากกว่าการอ่านออกเสียง การประเมินความเข้าใจในการอ่านควรใช้คำถามระดับพื้นฐาน (literal level) และระดับวิเคราะห์ (inferential level หรือ interpretation) คำถามที่ใช้กันอยู่ในแบบสอบ IRIs นั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นคำถามระดับพื้นฐาน ครูที่ฉลาดควรใช้คำถามระดับที่สูงกว่านั้นให้เหมาะกับพื้นฐานความรู้และวัยของเด็ก

ครูสามารถสร้างแบบสอบ IRIs เพื่อประเมินผลการอ่านโดยเลือกเนื้อหาจากหนังสือเรียน 3 ตอน คือ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ข้อความหรือเนื้อเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความยาวประมาณ 100 คำ ส่วนระดับที่สูงกว่านั้นมีความยาวประมาณ 200 - 300 คำ ครูควรเขียนคำถามสำหรับเนื้อหาไว้มาก ๆ คำถามเหล่านี้ให้อยู่ในขอบข่ายของเนื้อหาเมื่อนักเรียนอ่านแล้วสามารถค้นหาคำตอบได้

5. การเล่าซ้ำ (Retelling) การวัดความเข้าใจในการอ่านแบบนี้เป็นการให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ เขาจำได้ให้มากที่สุดหรือละเอียดที่สุด กูดแมน (Goodman) และเบิร์ก (Burke) ได้เสนอแนวทางเพื่อเป็นหัวข้อในการสอบชนิดนี้ คะแนนทั้งหมดมี 100 คะแนน แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ เกี่ยวกับเรื่อง (story material) 4 ประเภท และเกี่ยวกับข้อมูลของเรื่อง (information material) 3 ประเภท ในแต่ละประเภทมีคะแนนกำกับไว้ ดังตัวอย่าง เช่น

Story material	Maximum points	Informational material	Maximum points
Character analysis :			
Recall	15	Specifics	40
Development	15	Generalizations	30
Events	30	Major concepts	30
Plot	20		
Theme	20		

Point distribution for retelling formats¹

จากตารางนี้นักเรียนจะต้องเล่าทบทวนสิ่งที่ตนได้อ่านไปแล้วอย่างละเอียดโดยไม่ท่องคือนหนังสือและไม่รับความช่วยเหลือจากครู หลังจากนักเรียนเล่าเรื่องจบแล้ว ครูอาจจะตั้งคำถามอีกก็ได้ ซึ่งทำให้ขยายเรื่องออกไปได้กว้างขวางยิ่งขึ้นและยังทำให้ครูและนักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์กันอีกด้วย

6. การสังเกตรายวัน (Informal Daily Observation) การสังเกตเด็ก ๆ ทุกวันทำให้ครูได้ข้อมูลมากและละเอียดลึกซึ้ง ครูจะรู้จักเด็กและเข้าใจเด็กเป็นอย่างดี ครูควรบันทึกการอภิปรายของเด็กในชั้นเรียนไว้ทุกครั้ง สมมุติแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนจะให้ข้อมูลในเรื่องการอ่านจับใจความได้แค่ไหน นอกจากนี้อ่านหนังสือของเด็กแต่ละคนก็สามารถให้ข้อมูลแก่ครูได้เช่นกัน ตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียนนั้นเป็นโอกาสอันดีที่ครูจะได้สังเกตความสามารถในการอ่านของเด็ก เพื่อครูจะได้ทราบและเข้าใจในสิ่งที่เขาอ่านและนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนี้ไปใช้ให้เป็น

¹ Yetta M. Goodman and Carolyn L. Burke, Reading Miscue Inventory

Manual : Procedure of Diagnosis and Evaluation (New York : Macmillan, 1972

ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก) งานวิจัยภายในประเทศเกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แบบสอบถามครูอาจารย์และนักเรียน และใช้แบบสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูอาจารย์ 40 คนและนักเรียน 180 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรี 6 โรงเรียน จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม และข้อมูลจากแบบสอบในด้านการอ่านของนักเรียน ปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ 22.22 ประสบปัญหา การไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียนได้ร้อยละ 21.11 มีปัญหาที่ไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้เขียนได้และปัญหาที่สำคัญที่สุดในด้านการอ่านของนักเรียน ก็คือคำศัพท์²

พิทวัสย์ โกวิทวาทิ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์ และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากรจำนวน 158 คน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 หมู่ ตามความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนเหล่านี้ได้รับการทดสอบด้วยแบบ ทดสอบ 2 ชุด คือแบบทดสอบความเข้าใจคำศัพท์และความเข้าใจในการอ่านอย่างละ 60 ข้อ ซึ่งแบบ ทดสอบทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อถือได้สูง 0.856 และ 0.911 ตามลำดับ ผลการวิจัย ปรากฏว่า

¹ J.D., McNeil and Stanley F. Wanat, " Performance Tests : Assessing Teachers of Reading," Reading Teacher 25 (1972) : 622 - 633.

² เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, "โครงการสอนอ่านภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 48.

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และความเข้าใจการอ่าน อยู่ในเกณฑ์ดี

2. นักเรียนที่มีความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์สูง จะมีความสามารถในการเข้าใจ เรื่องที่อ่านสูงด้วย¹

รำไพ คาวเรือง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการสอนอ่านอังกฤษด้วย วิธีแปลกับวิธีสอนศัพท์และโครงสร้างก่อนการอ่าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 กลุ่มละ 35 คน ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนด้วยเรื่องเดียวกันเนื้อหาเดียวกันโดยครูคนเดียวกัน และใช้เวลาสอนเท่ากัน แต่กลุ่มหนึ่งได้รับการสอนโดยวิธีแปล ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนโดย วิธีสอนศัพท์และโครงสร้างก่อนการอ่านนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการพิจารณาว่ามีพื้นฐานรู้ภาษาอังกฤษทักเทียมกันจากการทดสอบก่อนเริ่มทำการทดลอง หลังจากได้ทดลอง 12 สัปดาห์ มีการวัด ผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งเชื่อถือได้ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนศัพท์ และโครงสร้างก่อนการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแปล แต่ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ทั้งสองกลุ่มมีความสามารถเท่าเทียมกัน²

สุธรรม ชาศสิงห์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของความเข้าใจโครงสร้าง (Structure) และความหมายของศัพท์ (Vocabulary) ภาษาอังกฤษกับความสามารถในการอ่าน เอาความ (Reading Comprehension) ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรชั้นปีที่สอง ของวิทยาลัย

¹พิทรวลัย โกวิทวที, "ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า โรงเรียนสาริศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 54 - 56.

²รำไพ คาวเรือง, "การเปรียบเทียบการสอนอ่านอังกฤษด้วยวิธีแปลกับวิธีสอนศัพท์ และโครงสร้างก่อนการอ่าน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 28.

ครูพระนครศรีอยุธยา โดยนำแบบสอบ 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบการอ่านเอาความ แบบทดสอบโครงสร้างและแบบทดสอบศัพท์ไปทดสอบนักเรียน 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ จำนวน 310 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางโครงสร้างและทางศัพท์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ มีความสามารถทางโครงสร้าง ศัพท์ และทางโครงสร้างและศัพท์รวมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย¹

กฤษณา มะนะสุนทร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการอ่านเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งในระดับมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน เป็นนักศึกษาชาย 90 คน และนักศึกษาหญิง 110 คน นักศึกษาเหล่านี้ได้รับการทดสอบ 2 ชุด คือแบบทดสอบความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบความสามารถในการเขียน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ นักศึกษาได้คะแนนจากการทดสอบการอ่านสูงที่สุด รองลงมาคือคะแนนจากแบบสอบการเขียนแบบอัตนัย และอันดับท้ายคือ คะแนนจากแบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย
- ✓ 2. ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน (.35 - .45) ที่ระดับนัยสำคัญ .01

¹สุธรรม ชาตสิงห์, "ความสัมพันธ์ของความเข้าใจโครงสร้าง (Structure) และความหมายของศัพท์ (Vocabulary) ภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเอาความ (reading comprehension) ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรของวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา" (ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 54.

4. คะแนนที่นักศึกษาได้จากแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับของผู้วิจัยกับคะแนนสอบไล่ภาษาอังกฤษ ม.ศ.5 มีความสัมพันธ์กัน (.30 - .90) ที่ระดับนัยสำคัญ .01¹

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่า โครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์มีความสัมพันธ์กับการอ่าน ผู้ที่มีความเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในข้อความที่อ่านนั้นสูงก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเข้าใจข้อความนั้นสูงตามไปด้วย และนอกจากนี้ความสามารถในการอ่านและการเขียนยังมีความสัมพันธ์กันที่นัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

ข. งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน

สโตรม (Strom) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา ได้ศึกษาเรื่องความรู้ในก้านไวยากรณ์ จะมีส่วนช่วยในการอ่านหรือไม่ เขาได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับความสามารถที่จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำในประโยคและไวยากรณ์ในสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้เขายังได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อการอ่านและไวยากรณ์ เช่น ในเรื่องเกณฑ์สติปัญญา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเพศ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และความเข้าใจภาษาต่างประเทศ เขาได้ศึกษากับเด็กนักเรียนที่เลือกมาจากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 10 โรงเรียน 15 ชั้นเรียน จำนวน 327 คน โรงเรียนเหล่านี้อยู่ในที่ชุมชนที่แตกต่างกันใน 8 รัฐ โดยใช้เครื่องมือ 3 อย่าง คือ

1. แบบสอบถามส่วนบุคคล เพื่อให้ทราบสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพบิดามารดา ผู้ปกครอง ทลอคจนภาษาที่ใช้พูดในบ้านของนักเรียน

2. แบบทดสอบเกณฑ์สติปัญญา (The California Test of Mental Maturity)

3. แบบทดสอบที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 3 ตอน คือ เกี่ยวกับการอ่าน ศัพท์ และไวยากรณ์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่หาความเชื่อมั่นและเที่ยงตรงแล้ว

¹กุสุมา มะนะสุนทร, "ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นปีที่หนึ่งระดับมหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 82.

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการวิเคราะห์แจกแจงปัญหาทางไวยากรณ์ และความสัมพันธ์ของประโยคที่นักเรียนทำได้มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก โดยมีรายเฉลี่ยของความถูกต้องที่นักเรียนทำข้อสอบในค่านการอ่านได้มีช่วงตั้งแต่ 61.72 - 88.51 และในค่านไวยากรณ์ตั้งแต่ 33.89 - 44.69

2. จากการหาค่าสหสัมพันธ์แบบพหุสูตรระหว่างคะแนนทั้งหมดในเรื่องไวยากรณ์ อ่านเอา ความ คำศัพท์ และระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดเกณฑ์สติปัญญาและคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่า ได้ค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

3. ความแตกต่างกันในสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและอาชีพบิดามารดา เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการอ่าน

4. หลังจากศึกษาด้วยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปรากฏว่า นักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนในโครงการทดลองสามารถทำคะแนนในการอ่านได้ดี อย่างมีนัยสำคัญ

5. จากแบบสอบถามในเรื่องภาษาต่างประเทศที่ไคยีนหรือพูดในบ้านของนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนน้อยรายที่ใช้ภาษาต่างประเทศที่บ้านของตน เรื่องนี้จึงไม่ถือว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน¹

✓ ไรเคน ได้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับอายุ 8 ปี ผลปรากฏว่าความสามารถในการอ่านของเด็กสอดคล้องกับสติปัญญา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่บ้านมีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของเด็กเป็นอย่างมาก²

¹Ingrid M. Strom, "Does Knowledge of Grammar Improve Reading?,"

The English Journal 14 (March 1959) : 129 - 133.

²Synbil M. Riden, "The Effects of Environment on the Reading Ability of Eight - Year - Old Children," The Journal of Educational Research, 52 (February, 1959) : 205.

โอ คอนเนล (O' Donnel) แห่งวิทยาลัย เมท์ โอลิฟ จูเนียร์ รัฐโคโรไลนาเหนือ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในโครงสร้างไวยากรณ์กับความสามารถในการอ่านจับใจความ เขาได้สร้างแบบทดสอบความสัมพันธ์ในโครงสร้างไวยากรณ์ (Structural Relations in English) แล้วนำไปทดสอบสัมพันธ์กับข้อสอบการอ่านจับใจความ (Reading Comprehension Test Form 2) และข้อทดสอบไวยากรณ์ (Iowa Gramma Information Test Form A) ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานของแผนกทดสอบแห่งมหาวิทยาลัยไอโอวา โดยได้ค่าสหสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ สรุปได้ดังนี้

1. ความเข้าใจเนื้อหาทางไวยากรณ์ จะต้องควบคู่ไปกับการเข้าใจความสัมพันธ์ของโครงสร้างและลำดับคำที่ใช้ในประโยค
2. ความรู้เรื่องศัพท์ มีส่วนช่วยในการเข้าใจภาษาอังกฤษและการเข้าใจไวยากรณ์อังกฤษ
3. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์กับความสามารถในการอ่านจับใจความที่ปรากฏจากการศึกษารั้งนี้ ไม่มีค่าสหสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่นสูงพอที่จะกล่าวเป็นหลักฐานสนับสนุนว่า การสอนในเรื่องโครงสร้างไวยากรณ์ตามภาษาศาสตร์จะเป็นการช่วยอย่างมากในการก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน¹

เกลน (Glenn) ได้ทำการศึกษาผลของการอ่านในใจและการอ่านออกเสียงที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน โดยสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง จำนวน 180 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย นักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนเกรด 2, 3 และ 4 อย่างละ 60 คน แบ่งเป็นกลุ่ม

---

¹Roy C. O' Donnel, "A Study of the Correlation Between Awareness of Structural Relationship in English and Ability in Reading Comprehension," The Journal of Experimental Education, 31 (March 1963) : 313 - 316.

ทดลอง 3 กลุ่ม ทุกกลุ่มมีนักเรียนทุกเกรดจำนวนเท่า ๆ กัน แบ่งการทดลองเป็นดังนี้

- กลุ่มที่ 1 อ่านในใจแล้วตอบคำถาม
- กลุ่มที่ 2 อ่านในใจ อ่านออกเสียง แล้วตอบคำถาม
- กลุ่มที่ 3 อ่านในใจ ตอบคำถาม แล้วอ่านออกเสียง

หลังจากทำการทดลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบนั้นคือ Gilmore Oral Reading Test

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ได้คะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ 3
2. ไม่มีความแตกต่างกันในคะแนนการอ่านจับใจความระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2¹

จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน อาจกล่าวได้ว่าความสามารถในการอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ตัวผู้อ่าน วิธีสอนของครู โครงสร้างของภาษา คำศัพท์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งน่าจะมีส่วนช่วยในการอ่านเป็นสำคัญ

ค. งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

ในคานการฟัง พรทิพย์ บุชรานวงศ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังซึ่งประกอบด้วยการจำแนกเสียง การปฏิบัติตามคำสั่ง ความเข้าใจคำศัพท์ และความเข้าใจเรื่องแล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกนั้น โดยศึกษาความแตกต่างด้านสัมฤทธิ์ผลทางการฟังก่อนและหลังการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างประชากร ผลปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลทางการฟังก่อนและหลังการใช้แบบฝึกของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกแบบสอบที่ใช้วัด

---

¹Hugh Wallace Glenn, "The Effect of Silent and Oral Reading on Literal Comprehension and Oral Reading Performance," Dissertation Abstrats International 32 (December, 1971) : 3152 - A.

โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทำไ้หลังจากทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำไ้ก่อนการทำแบบฝึก¹

ในการอ่านจับใจความ มารศรี ชวลิต, พูนพงษ์ เกษตรงาม, มลวิภา กมลพรวัฒนา และวนิดา ภักดีชาติ ไ้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม" มารศรี ชวลิต ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พูนพงษ์ เกษตรงาม ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มลวิภา กมลพรวัฒนา ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และวนิดา ภักดีชาติ ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างประชากร ึ่ง 4 ระดับชั้นเป็นนักเรียนวัดศรีวนารามและวัดทุ่งวารี อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบฝึกและทดสอบก่อนและหลังการฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการใช้แบบฝึกกับหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วนความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อนำการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน ยังพบอีกว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาความสามารถในการอ่านมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ²

ในการอ่านคำความกล้า สุภารัตน์ เอกวานิช ไ้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ โดยสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้

¹พรทิพย์ มุขรานวงศ์, "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 51.

²มารศรี ชวลิต, พูนพงษ์ เกษตรงาม, มลวิภา กมลพรวัฒนา และวนิดา ภักดีชาติ, "การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5,6 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518), หน้า 13,23,27, และ 27.

อักษร ร ล ว ความกล้าขึ้น แล้วทดสอบความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนก่อนและหลังการฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่าความสามารถในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้าของนักเรียนก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการฝึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการฝึก¹

ทางคานภาษาไทยเกี่ยวกับตัวสะกด สมศรี เพ็ชรยิ้ม ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกหัดเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกดมาตราแม่กสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสร้างแบบฝึกหัดดังกล่าวขึ้นแล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดด้วยการทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกหัดและหลังการใช้แบบฝึกหัดของนักเรียนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ที่ดูความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัย ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกหัดมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05²

ในคานการเขียน ประชุมพร สุกรเจริญ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรคสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สอง โดยสร้างแบบฝึกแล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกับ สมศรี เพ็ชรยิ้ม และผลของการวิจัยก็เช่นเดียวกันคือ คะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรคทางภาษาของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรคทางภาษาของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01³

จากงานวิจัยการสร้างแบบฝึกและแบบฝึกหัดเหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่าแบบฝึกและแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นเป็นอุปกรณ์ที่คืออย่างหนึ่งในการช่วยฝึกทักษะที่ต้องการฝึกให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

¹สุภารัตน์ เอกวานิช, "การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 60.

²สมศรี เพ็ชรยิ้ม, "การสร้างแบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกดมาตราแม่กสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 136.

³ประชุมพร สุกรเจริญ, "การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรคสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สอง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 60.